

Naročnina \$2.00 na leto. Izhaja dva krat na teden.

CLEVELANDSKA AMERIKA

CLEVELANDSKA AMERIKA

Excellent advertising medium.

NEODVIŠEN LIST ZA SLOVENSKE DELAVCE V AMERIKI.

ST. 44. NO. 44.

CLEVELAND, O. PETEK 31. MAJA 1912.

VOL. V.

Mestne novice.

Cleveland je dobil nov oddelček policije. Mayor Baker je dal novim policistom vso moč.

POLICIJA STRELJA.

Major Baker je zbral v pondeljek v svoji sobi 200 dečkov, starih od 13 do 16 let ter jih imenoval posebnim policistom mesta Cleveland in jim izročil skoro toliko moči kot navadnim policistom. Razven, da ne smejo aretirati nikogar. Naloga te policije bo gledati na zdravstveni položaj mesta. Dečki bodo hodili okoli, gledali, koliko nesnage vlada po dvoriščih, gledali bodo, kako se spravljajo ostanki jedil, in kjer bodo dobili kaj napake, bodo gospodarska prijazno opomnili na nedostatek, če pa to ne bo pomagalo, pride pravi policist in potem gorje! Zajedno je dolžnost novega policijskega zbora gledati na to, da se pobije čim največ muh. Mayor Baker je zelo navdušen radi te nove policijske organizacije, ki je brez primere v Ameriki, in obljubil je mesecnom da bodo fantje svoje delo dobro opravljali. Vsak deček ima svoj revir in mora vsak teden enkrat poročati svojemu načelniku o svojem delu. Njih načelnik je pa zopet odgovoren direktno načelniku zdravstvene policije in indirektno županu samemu.

Mayor Baker je v torek izdal povelje policistom naj postrelijo pse, katere vidijo letati brez gospodarja okoli, posebno pa one, ki so popadljivci. Ker ne morejo dobiti "šintarjev", bodo pa policisti opravljali njih službo.

Ljudje, ki imajo ambulance, bodo protestirali proti povelju policijskega načelnika Kohlerja, ki je zapovedal, da ambulance ne smejo hitreje voziti kakor drugi vozovi in avtomobili.

V City bolnišnico so pripeljali rojaka Johna Kotnika iz Collinwooda.

Mlad. podp. društvo Zal. M. Božje je zadnje nedeljo priredilo lep izlet v West Park, Ohio. Pri tem so igrali tudi baseball, in zmagala je stranka pod poveljnikom Fr. Verbiča, ki je naredila 20 točk. Drugo stranko je vodil F. H. Mervar, ki je pa tudi dobro igrala, pa je le naredila 7 točk. Zabava je bila izvrstna, pekli so dva koštruna, in zlasti je bil drugi malo preveč osoljen, pa so bili izletniki vseeno dobre volje.

Mnogo denarja morajo imeti za novo mestno elektrarno. Ljudje so pri lanskih volitvah dovolili potreben denar za mestno elektrarno, toda sedaj se niti načrti niso gotovi. En sam inženir, ki je v odboru za postavitev nove elektrarne, vleče \$12.000 za nasvete, ki jih daje v odboru. V mestnem svetu je prišlo radi tega do prepira, ker nečeno so pa inženirja vseeno obdržali na njegovem mestu.

V Bedfordu je hotela družba pocestne železnice, The Cleveland, Bedford in Geauga County Lake Traction Co., dobiti precejšen kos sveta, da bi izpeljala svoj tir po tem zemljišču. Lastniki zemljišča, 22 letni Schatzinger in njegove tri mladoletne sestre, pa nikakor niso hoteli prodati zemljišča železniški družbi. Ker je pa kompanija grozila, da bo s postaviti prisilila prodati svet, so bratje in sestre rodne Schatzinger spremeniili del njih svetla v pokopališče in pokopali tam že kakih 15 oseb. Tako so se mislili rešiti kompanijo, ker

postava pravi, da se pokopališni svet ne sme rabiti v trgovske namene. Sodnik Hadden v Clevelandu je pa v sredo odločil, da omenjeno pokopališče ni pokopališče, pač pa navaden svet, katerega kompanija lahko postavno dobi.

39letna gospa Brock se je poročila pred dvema mesecema z 41 letnim možem. Včeraj sta se pa "mlada" zakonska skregala, in gospa Brock si je v mladostni ljubezni to tako k srcu vzela, da je sklenila umreti. Vzela je karbolove kisline in je hotela spiti, pri tem je pa tako nerodno ravnila, da se je po obrazu zažgala. Sedaj so jo prepeljali v bolnišnico, kjer pa ne premišljuje o srčnih ranah, pač pa o obraznih ranah.

Strajk delavcev pri pocestni železnici je končan. Ravatelj Stanley je obljubil ljudem, da jim bo družba plačevala \$1.90 na dan, mesto \$2.00 kakor so zahtevali. Prej so imeli \$1.75. Ker so delavci videli, da je bolj nekaj kot nič, so šli nazaj na delo. Končan je tudi plumberski strajk. Plumberji bodo dobivali sedaj \$4.75 na dan, za osemurno delo.

V sredo dopoldne sta dospela v našo naselbino gg. Iv. Grm, glavni predsednik J. S. K. Jednoti in Ivan Kržišnik, glavni izbornik. Rojaka sta gosta društva sv. Janeza Krst., ki praznuje desetletnico.

800.000 muh so v Clevelandu že do tega časa pobili, in \$800 so dobili za to delo. Sedaj je pa trgovska zbornica dovolila še \$2000, tako, da gre do dečki lahko na delo, in ko bodo pobili dva milijona muh, dobi denar. Ustanovljen je poseben urad za štetje mrtvih muh. Kakor znano so namreč največje razširjalke boleznih in človek nima dovolj sredstev, da pobija to golazen.

Rojaki so prijazno vabljeni, da se udeležijo seje političnega kluba, ki se vrši v torek, 4. junija v veliki Knausovi dvorani. Posebno člani političnega kluba bi morali biti navzoči. Seja se začne ob 8.30 zvečer. Na razporedju je volitev novega odbora, poročilo tajnika, razni govori in obisk uradnika iz naselbinskega otoka. Vrši se tudi prosta zabava, točilo se bo prosto pivo in cigare. Vsi rojaki, člani političnega kluba v prvi vrsti, posebno pa še slovenski državljani, ki hočejo prisostopiti k klubu, so najprijazneje vabljeni, da se udeležijo v največjem številu, ker slišalo se bo mnogo koristnega za napredek Slovencev v Clevelandu.

Vsi računi za plin se lahko plačajo v našem uradu in sicer do torka dne 11. junija do ure zjutraj. Prihranite si čas in denar.

V petek zvečer se vrši volitev, komu se odda zidava nove slovenske šole sv. Vida. Kompetitorja sta neki Nemec in Slovan, Steve Savich. Zeleti je, da se podpira domače ljudi in domače delavce, ker od tega bodo imeli potem samo domači ljudje koristi.

Rojaki ne pozabite, da je zadnji dan, ko morete vložiti prošnjo za državljanski papir, 14. junija do popoldne. Vsi ti, ki tako naredijo, bodo lahko še jeseni volili. Vse potrebne informacije dobite vedno pri nas. Ne delajte po svoji glavi, da se pozneje ne bodele kesali, pač pa vprašajte vedno za svet, če o kateri stvari dvomite. Zajedno pa zahtajate pridno k poučnim večerom, ki jih prireja politični klub, ker vsi, ki bodo verno in zvesto hodili k tem poukom, bodo tudi z dobrimi uspehi naredili skušnjo, da bodo potem lahko postali ameriški državljani.

POZOR!

V torek, 4. junija in v petek 7. junija ne bo izšel naš list, ker te dneve porahijo masinisti da odstranijo stari tiskarski stroj iz tiskarne ter postavijo novega. Vsaka številka, ki bo zamnjena, bo nadomestena z drugo v najkrajšem času, tako da nihče ne bo na zgubi.

Upravništvo

"Clevelandska Amerika."

Se ena zmaga

V torek so se vršile primarne predsedniške volitve v New Jersey in Roosevelt je dobil vse delegate.

TAFT POTRT.

Newark, N. J., 29. maja. Vsa znamenja kažejo, da je dobil Roosevelt pri včerajšnjih volitvah vseh 28 delegatov za republikansko konvencijo. Zmagal je v vseh 14 kongresnih distriktih. Njegova večina bo najbrž znašala do 22.000 glasov. Na demokratični strani je dobil večino guverner Wilson, njega je odločenih 24 delegatov, in njegov nasprotnik mu je vzel 4 delegate. Kolikor je dosedaj znano, je dobil Roosevelt 23.500 glasov. Taft 9570 glasov in La Follette 615. Iz distriktov se ni nobenih poročil. Načelnik Rooseveltove kampanje je že gotov, da Taft ne bo dobil tudi enega delegata ne udeležba na volitvah je bila posebno od strani meščanov prav velika, in v velikih mestih so glasovale skoro dve tretjine vseh volitev, do čim je večina farmarjev ostala doma radi lepega vremena, katerega so porabili za delo. Postave v New Jersey ob času volitev so zelo hude. Postava celo prepoveduje koga v avtomobilu peljati na volišče. Forth Worth, Tex., 29. maja. Tukaj imajo republikanci državno konvencijo, ki bo izvolila posebnih osem delegatov, katere pošlje na narodno konvencijo v Chicago. Med posvetovanjem je pa prišlo do razpora med Taftovimi in Rooseveltovimi pristaši, nakar so se rezili, in je vsaka stranka ustanovila svojo konvencijo.

Nesreča pri požaru. V Wittingumu na Pruskem se je dogodila pri nekem požaru velika nesreča. Ko so ognjegasei gasili, se je podrli ena stena in zasula devet mož. Ko so goreče razvaline odstranili so dobili tri ognjegase mrtve, ostali so bili teško ranjeni.

Velika tatvina v tramvaju. V Budimpešti v vozu tramvajske železnice je bil ukraden veleposelniku, Franu Draškoviću kovčeg, v katerem je imel 20.000 mark in dve menici. Storilca še niso zasledili.

Milijonsko pomeverjenje. Ravatelj Kreditne banke v Bolšowu, Frank in Hellmann, ki sta pomeverila en milijon kron, sta pobegnila v Ameriko.

Nesreča v zraku. V Frankobrodu je padel iz aeroplana aviatik Sommer. Poškodovan je smrtonovarno. V Johanthalu je pa umrl ponesrečen aviatik Hoesli. Ob morskem obrežju pri Salt Gillesu so našli mrtvo truplo 13. aprila ponesrečenega zrakoplovca Leloupa. Pariški ponesrečen aviatik Vedrine se pa bori s smrtjo.

Snežje zapadeli. 1. majnika zjutraj v Schwarzwald. Temperatura je padla 2 stopinji pod ničlo.

Srednji vek.

Državne oblasti v Ohio ravnaajo z obsojenimi dečki kakor z najhujšimi zločinci v ječah.

V VERIGAH.

Lancaster, Ohio, 29. maja. Stiriindvajset dečkov je ležalo v podzemskih ječah v torek ves dan, šest milj od tega mesta. Nekaj dečkov je bilo priklenjenih eden na drugega, a ostali so nosili težke železne kroglice na nogah in bili poleg tega še priklenjeni na zid. Devet jih je ležalo skupaj stlačenih v majhni celici, poleg konjskih hlevov. V celico ne prihaja drug zrak kot kolikor ga dopusti malo okno pri svojih mrežah. Zrak je pokvarjen in zdravju škodljiv. V celicah ni nobenega stola, postelje ali sploh kakke priprave za jetnike. Dečki morajo sedeti na tleh.

Državna oblast je pred enim mesecem določila, da se dečki v ječah ne smejo pretepsti. Ker si pa jetniška oblast ni mogla drugače pomagati proti "hudobnim" dečkom, si je zmisllila zdravju škodljive ječe, kjer morajo mladčki uklenjeni in stlačeni ležati. Dečki, ki so v teh ječah, so bili kaznovani od sodnika, ker so pobegnili od doma in se okoli potepali. Enkrat na dan dobijo jesti. Zadnjič je prišel kuhar v eno celico, toda dečki so ga potolkli na tla in pobegnili. Dva seveda niso prišli, ker so jih vse polovili.

Roy Lewis, neki deček iz Clevelanda, ki nima matere ne očeta, je sedel v torek v kotu celice, priklenjen na tri druge tovariše. On kakor tudi njegovi tovariši so bridko jokali, ko se je posrečilo časnikarskim poročevalcem priti bližje. Obključevali so, da ne bodo več pobegnili.

V takih zaporih morajo biti od treh do deset dnij. Dela nimajo nič, pač pa sedijo ves dan in vso noč na tleh, dokler ne mine njih kazen. Glavni u pravilnosti zaporov se je izrazil, da ni imel drugega sredstva, kako prisiliti dečke k pokorščini. Telesno kazen so odpravili, sedaj pa morajo ležati uklenjeni v ječah.

Prijeti anarhisti.

London, 27. maja. Precej anarhistov so zaprli v Milano. Rimu in Bologni, ker je italijanska policija zasledila načrt anarhistov, kako bi umorili italijanskega kralja.

Gorenja slika predstavlja našega glavnega potovalnega zastopnika.

Mr. RUD. PERDANA,

ki je polno pooblaščen, da zastopa naš list, pobira naročnine, oglašuje in tiskovine ter opravlja vse druge posle, ki so v zvezi z našo tiskarno. Vsem rojakom ga prav toplo priporočamo in upamo, da jim bo povsod najbolje in pravilno postregel.

Upravništvo "Clevelandska Amerika."

Dopisi.

Življenje Slovencev v Chicagu. Napredek in društva. Poročila o razmerah iz Pittsburga.

RAZNE NOVICE.

Chicago, Ill., Cenjeno uredništvo. Naj sporočim nekaj o napredku naših rojakov. Gospod John Kosček je preselil svojo znano gostilno v lastno hišo. Ker je on eden najuglednejših slov. gostilničarjev, ga bodo rojaki ob žeji gotovo radi podpirali, ker tudi on radi vsakemu po svojih najboljših močeh postreže. Nova gostilna stoji poleg prejšnje. Rojak g. Frank Krže, lastnik slov. trgovske družbene potrebe, solastnik Krže-Mladic Land Co. in izdajatelj gospodarskega lista "Naš Gospodar" si je radi obilnega posla nabavil lep avtomobil, ki bo pomoč njegovemu poslu. To je prvi Slovencev v Chicagu, ki ima avtomobil. Kdor s svojim bismessom pošeno dela, tudi velike napreje pride. V Chicagu imamo velik strajk tiskarskih delavcev. Ljudstvo je na strani strajkarjev in bere samo tuijske časopise.

V nedeljo, 2. junija priredi Slov. Del. pevski zbor "Orel" izlet v Horalek Grove v Lync, Ill. Slovenci se gotovo udeležijo. Mladeniško društvo "Danica" se tudi dobro pripravlja na zabavo na izletu, ki ga priredi 4. julija v Atlas Parku na severni strani Chicaga. Društvo tudi namerava kupiti veliko zalogo kulis od Sokol Chicago Hall", ki bi služile za prihodnje sezono.

Pozdrav Slovincem po celobljubljeni deželi.

F. Mravlja zastopnik.

Pittsburg, Pa. Iz našega mesta se ne sliši mnogo. Obžalovati moram, ker na našem narodnem kakor tudi na polju izobrazbe je še malo evetlice, pa mo prliko večkrat prepričati. Številu se v rešnici zavedajo mnogo plevla. O tem se imajo rojakov v našem mestu je še vedno prekleto malo in neznanatno v primeri s tisoči Slovincem, ki tukaj živijo. Par dokazov:

27. aprila je priredila ravnokar ustanovljena Čitalnica plešno veselico z dvema predstavama v korist Čitalnice, toda igralci so bili seveda preseščeni ko so ugledali tako majhno število občinstva pred seboj, in se teh je bila polovica Anglezov, ki so prišli radi plesat. Dne 15. maja je obhajalo tukajšnje edino pevsko društvo "Prešeren" svojo obletnico in sicer z zabavnim večerom, in imeli smo zopet prilžnost, prepričati se o izrednem slovenskem navdušenju tukajšnjih rojakov za slovenski narodni napredek, za razširjanje mile slovenske pesni, kajti udeležilo se je le kakih 15 Slovencev, ravno tako število Slovencev, in nekaj bratov Hrvatov. Slišali smo ta večer več izvrstnih govornikov, ki so izražali željo, da bi se rojaki v tem mestu vprilodnje bolj zanimali za narodno izobrazbo in ob enakih prilžnostih bolj podpirali pevsko in izobraževalno društva. Pa naj bo graje dovolj, ker jo v rešnici mnogi ne zasluži ako jemljemo v ozir, da je glavni vzrok tej hibi nedozna nevednost. Ker so pa naši rojaki za marsikaj dobrega dostopni upam, da pridemo temu zlu v okom, in sicer z tekleno vztrajnostjo in potrpežljivostjo. Naš namen ni bil grajati rojake, ampak le omeniti pogreške našega naroda, ki nam Slovincem ni v nobeno čast, če pogledamo okoli kako drugi napredujejo in se boju

Uspeh preiskave.

Posebni senatni odbor je izdal natančno poročilo, kdo je kriv velikanske nesreče Titanica.

ZASLUGE KAPITANA.

Washington, 29. maja. Kako je izgubilo življenje 1517 ljudi in kako jih je bilo samo 706 rešenih, se je danes šele natančno seznało, ko je senatova posebna preiskovalna sodnjdognala vzroke nesreče in podala poročilo senatni zbornici. Glavni podatki tega poročila so:

Ladija Titanic je vozila 61. času nesreče 24 in pol milje. Od 2223 oseb na krovu se jih je rešilo samo 32 odstotkov. Vse bi bilo rešeno, če bi ladija "Californija", ki je bila ob času nesreče samo 19 milj od Titanica, takoj prišla na pomoč. Častniki na Titanicu se niso zmenili za svarila pred ledenimi gorami. Osem ladij je bilo tedaj prav v bližini, toda samo Carpathia je odšla na pomoč, da si ni bila najbližja. Moštvo Titanica ni bilo izučeno ter je s tem zakrivilo da se je toliko ljudi ponesrečilo.

Obsoja se parobrodni družba White Star Line, ker je pošljala napačne brzozjavke med svet o nesreči. Ostro se graja operator na Ladiji Titanic, ker ni dal natčnega poročila, ko ga je ladija Frankfurt vprašala kakšna nesreča se je pripetila. Ukor zasluži angleška trgovska zbornica, ki se tako malo briga za človeške ladije, da bi bile preiskovani zadostno s potrebnimi rešilni mi pripravami. Gradilci Titanica so bili precej nemarni pri svojem delu: ladija je imela mnogo napak. Graja se Marconi in njegovi uslužbenci, ker so ustavili brzozjavljenje in hoteli narediti dober denar iz strahne nesreče.

Kapitana Rostrana od ladije Carpathie je pa kongres sleded odkloval: Kapitan dobi zla to medaljo, vredno \$1000.00 zahvalo kongresa in pravico da pride v kongresno zbornico Zjedinjenih držav, kadar hoče. Ta predlog je bil enoglasno sprejet.

Odbor pa nadalje priporoča da izdajo Zjedinjene države nemudoma postavu, ki bo zahtevala od vseh parobrodni družb, ki pošljajo sem svoje ladije, da imajo polno število rešilnih čolnov, da je moštvo na krovu dobro uvečbano, da se upelje popolne sistem brezžičnega brzozjava in druge reforme. Nobeni ladiji ne bo dovoljeno voziti potnike iz pristanišča Zjedinjenih držav, če ne bo popolnoma opremljena s vsem, kar se zahteva.

Pred osmimi leti izvršeni očetoumor odkrit.

V St. Ingbertu v Nemčiji je pred osmimi leti izginil neki delavec, ne da bi kdo znal, zakaj in kam. Pred kratkim je pa njegov sin v rudniku ponesrečil in ko ga je tresla mrtlica, je izdal, da je ubil svojega očeta in ga pokopal na vrtu. Res so našli na vrtu pokopano očetovo okostje.

Nečloveška mati. Santonire v Aubinu je bila obsojena v desetletni zapor, ker je svojo 24 leta staro hčerko privežala na neki stol, jo polila s petrolejem in jo zažgala.

jejo za svojo stvar. Zeleč, da bi tudi mi Slovenci v Pittsburgu postali vredni sinovi naših slavnihih pradedov, sklepam svoj dopis, pozdravljajoč vse cenjene rojake Zjedinjenih držav ameriških.

Nekdo iz Pittsburga.

Kubanska vstaja

Del vojske Zjedinjenih držav se je že izkrcal na Kubi. Zamorci se nadalje puntajo.

ROP IN POŽIG.

Washington, 29. maja. Deset tisoč zamorcev, izmed katerih jih je tritisoč oboroženih divja po vzhodne koncu otoka Kuba, razdirajo železnice, požigajo plantaže in grozijo s smrtjo belim prebivalcem. Zamorci so se bližali vojni postojanki Zjedinjenih držav v Guantanamo, katero bi zažgali, da ni prišlo ob pravem času 775 mornarjev Zjed. držav, ki so zamorce pognali v beg. Proti 10.000 zamorcem ima kubanska vlada samo kakih 4000 vojakov, ki so pa slabo oboroženi in nimajo nobene discipline. Zjedinjene države nameravajo tedaj pomnožiti svojo posadko v Guantanamo na 3000 mož, in od tukaj prodirati proti zamorcem. Požgali so že za več kot \$100.000 vrednosti sladkorja, pokradli na stotine konj in mnogo hiš zažgali.

Ameriška vlada je prepričana, da se mir ne bo naselil na Kubi, in da bo treba druge okupacije. Kubanska vlada s predsednikom vred je popolnoma nezmogla, da bi kaj naredila vprid miru, ker nima ne vojakov ne orožja. In ker imajo Amerikanci velike interese na Kubi, je seveda umevno, da jih bo strije Sam dobro podpiral. V pristaniških mestih je uprava vojne in policije, če ne grmadiš hrane in drugih potreb za 10.000 mož.

Rešena morala.

Pittsburg, Pa., 29. maja. Policija je tukaj zaprla 89 članov bavarskega nemškega društva, ker so najeli neko plesalko v svoji dvorani, ki je plesala nespodobne ples. Zaprli so tudi plesalko. Policija pravi, da na plesalki ni mogla opaziti nobene obleke in da je plesala takokakor jo je ljubi Bog na svet poslal. Morala je sedaj rešena.

Je mater oženil.

Philadelphia, Pa., 29. maja. Chan, Gleason je poročil svojo mamo. On je star 36 let, ona pa 48. On je bogat mož, pa tudi ona ni brez denarja. Njegovo oče je imel z njegovo mamo enega otroka, in advokate sedaj ne vedo, kako bi označili sorodstvo njegovega očima proti otroku.

300.000 rubeljako pomeverjenje. Iz Harkova je pobegnil sluga "Rusko-azijske banke", ker je pomeveril 300.000 rubljev.

Zločinec v ječi.

Viljen Fink iz Brooklyna, N. Y. je bil obsojen na štiri mesece ječe, ker je ponaredil varnostno znamko neke dobro znane firme. Sodnik je naložil to kazen, ne samo, da se zločinec spokori, pač pa tudi iz vzroka, da prestraši druge ljudi v bodočnosti od enakih dejanj. Mi smo že večkrat pisali prej, da se skuša ponarejati dobro znana domača zdravila v škodo naših odjemalcev. Ljudem se ponujajo ničvedna zdravila. Mnogo posnetkov je dobro znanega zdravilnega Ameriškega Trinerjevega vina, ker je to vino izvrstno kakovosti. Rabi se pri žledčnih boleznih, prebavalnih organih, zaprtju glavobolu, nervoznosti, itd. Po lekarnah. J. Triner, 1333-39 So. Ashland ave. Chicago, Ill.

CLEVELANDSKA AMERIKA
— Klobučja v tisk in posla. —

Naročnina:
ZA AMERIKO: \$2.00
ZA EVROPO: \$3.00
Cleveland po pošti .. \$2.00
Poslanske številke po 3 centu.

Dopisi brez podpisa in oseb-
nosti se ne sprejemajo.

Vsa pisma, dopisi in denar-
maj se pošiljajo na:
"Clevelandska Amerika"
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

"Clevelandska Amerika"
Kasno Tuesday and Friday
6119 St. Clair ave. N. E.
Cleveland, Ohio.

Read by 15,000 Slovenians
(Krajiners) in the City of Cle-
veland and elsewhere.
Advertising rates on request.
Tel. Cuy. Princeton 189

"Entered as second - class
matter January 5 1909, at this
post office at Cleveland, Ohio
under the Act of Mar. 3, 1879."

No 44 Fri. May 31'12 Vol. V.

Kako se varčuje?

V življenju posameznika, ka-
kor v življenju celega naroda
bodo teško dobili lastnost,
kakor je varčevanje. Pri nas se
bolj malo hrani, posamezniki
potrošijo vse, kar pridelajo.

Ani zakaj se ne bi hranilo?
Poglejmo vzroke. Prva krivda
leži v napačni odgoji, bodisi v
šoli, doma ali sploh v javnem
življenju. Razpisniku bi se mo-
valo varčevanje natančno razlo-
žiti, da bi ga pripravili vsaj do
tega, da bi prenehal s do-
brimi lastnostmi hranitve. Na-
vod, ki zna varčevati in hraniti
denar, je francoski. Pred 40.
leti so morali Francozi plačati
Nemcem 5000 milijonov v zla-
tu, in poleg tega so izgubili dve
najbolj bogati pokrajini, danes
pa so Francozi najbolj bogati
narod v Evropi. Na Franco-
skem je jako malo prebival-
cev, ki bi bili siromašni, ker
vsak poedini hrani kar le mo-
re, skoro vsak državljan ima
nekaj denarja uložnega na
banki za stara leta.

Kaj se pravi hraniti? Hraniti
se pravi manj potrošiti kot se
pridela. Pred 40. leti je bilo na
Francoskem silno veliko siro-
makov. Vlada je nastavila po-
sebne učitelje, ki so hodili od
kmeta do kmeta ter pripovedo-
vali ljudem, kako potrebna je
za narod hranitev. Skoz in
skoz zadovoljeni prebivalci so
poslušali dobre nauke in da-
nes razpolagajo Francozi s to-
likimi kapitali, da tega de-
narja doma niti porabiti ne mo-
rejo. Denar ponujajo drugim
državljanom, ki gradijo železnice
in druge industrijske podjetja.
Na Francoskem torej vlada
bлагостanje. In komu se ima-
jo zahvaliti? Skromnim učite-
ljem, katere so poslušali in se
navniali po njih naukih.

Kolikoli sreča, če bi naš na-
rod tudi poslušal nauke o hra-
nitvi! Posameznik, ki se ni-
kdar ni hranil, niti vrjeti ne
more, kaj se da narediti tudi
z malim denarjem, če se hrani.
Denar je moč. Kdor ima de-
nar, lahko vse naredi, v slučaju
bolezni mu ni treba stradati
ali prositi pomoči, če imate
denar, vas ljudje ne bodo za-
pustili, ker denar je vaš naj-
boljši prijatelj.

Razven te koristi pa ima
varčevanje še drugo lastnost,
namreč moralno moč. Samo-
zatajevanje in boj s samim se-
boj daje človeku duševno moč.
Le pogledite ljudi, ki hranijo
v borbi za življenje, in pronaj-
dli boste, da to niso nagli ka-
rakterji, pač pa razboriti, pro-
računani ljudje, poslušajte jih,
kadar govorijo. Mislijo si pa o
svojem nasprotniku: Govori
kolikor hoče, nasprotnik, me

ni je samo na tem ležeče, da
si čimprej dobi toliko denar-
ja kot ga potrebujemo, da bom
neodvisen od drugih. Varčen
človek bo vselej dobro premi-
slil, kaj bo naredil.

Nekateri bo rekel: Kako pa
naj varujem in hranim, ko pa
imam tako malo dohodkov, da
ne morem niti \$3.00 na mesec
prihraniti. Dokazano je na po-
dlagi statistike, da delajo de-
lavec, uradniki in drugi ljudje
povprečno 35 let svojega živ-
ljenja. Če torej mladič, ki je
16 let star začne hraniti in var-
čevati do svojega 51. leta, in
sicer spravi vsak mesec 3 do-
larje, bo imel potem za nade-
lnih 35 let vsak mesec \$30.00
čistega denarja od onega, ki ga
je hranil tekom prvih 35 let,
ker se kapital v 12 letih po-
dvoji, v 24 letih postane štir-
krat tako velik in v 36 letih
osemkrat tako velik. Koliko-
krat se pri nas sliši, da je neki
starec zbolel in da se nahaja
v velikem pomanjkanju. Ka-
kšna sramota, bi rekli na Fran-
coskem. Vedno je bil zdrav in
delal, pa vse sproti zapravljal,
sedaj je pa v nadlego drugim.
Res, zelo sramotno je, da se
mora človeka, ki je dobro de-
lal ves čas imel vedno dve
zdravi roki, podpirati z denar-
jem.

Hraniti se mora znati že od
mladega. V varčevanju je ve-
liko uživanje. Neposredno z
varčevanjem hodi delo, dobra
volja, razvija se svoboda in
kultura. V mestih, kjer vsak
posameznik hrani, vlada sreča
in zadovoljnost. Raditega bi se
moralo v šoli, doma in drugod
učiti o varčevanju, ne samo
teoretično pač pa tudi prakti-
čno.

Tovariš.

Pusto in tuje nebo je slonelo
nad krajem. Skozi sive oblake
je prodirala čemerna mesečna
svetloba ranega jutra. Vsa ok-
na teh malih, lesenih predmest-
nih hiš so se svetila. Stopil je
čez prag in zapustil vrata za
seboj. Ulica je bila blatna. In
ko je tako dolgo šel po dolgi,
dolgočasni ulici so se odpirala
vrata na desno in na levo in
črne molčede postave so sto-
pale na cesti. Pred njim so šli
in za njimi posamič in v gru-
dah a vsi molčeli, temni, ka-
kor zlovoljni. Vsi so šli na eno
stran, kjer se je pred mestom
razprostrla črna, razrita, za-
lačen ravan, po kateri so stale
črne stavbe, stolpi in dimni-
ki. Pasta, pridružen svetloba
je žedela nad krajem, dim se
je valil od nekod in se leno
vlekel nizko nad zemljo. Ne-
kje je zapiskala parna piščal,
rezko in ostro, kakor stroj u-
kaz. Hitrejšo so se začele pre-
mikati črne sence pred njim
in tudi on je pospešil korak.
Zasmrdelo je po premogu, čr-
no se je svetila vlažna cesta.

Kakor mravljinčji so se zbra-
li ljudje pred širokim vhomom.
Daleč na desno in levo je seza-
la lesena ograja v mračno, vla-
žno in pusto polje. Neki se
so ropotali stroji, črno poslop-
je je požiralo ljudi pred njim.
Mrmranje je šumelo pritaeno
in zamolklo nad njimi. Železni
krampje so zacinkali ob pod-
lücke so se vkresnile, kakor
slabotni utrki. Kolo je zavri-
lilo, vrvi so zaskripale in po pe-
najst, po dvajset njih se je vi-
dalo v zemljo. V ozka, črna,
molčeca žrela so padali globo-
ko.

Tudi na njega je prišla vrsta.
Molče je stopil v zibajočo koš.
In zopet mu je zastal par hi-
pov srce, ko so se brezglasno
pogrezali v črno zemljo. Ni se
mogel odvaditi temne, čudne
groze. Par blelih obrazov je
pogledalo vanj, ko je nehot
vzdihnil. Tudi oni, tudi oni ni-
so bili rojeni za temo, tudi na
njihovih rokah so žulji še mila-
di. Kdo ve o kakšnih blešče-
čih gradovih so sanjali a zdaj
iščejo kruh globoko pod ze-
mljo v črni temi daleč od soln-
ca in veselja.

"Greenboys!" se je zasmejal
nekdo, ko so prispeli na dno
in izstopil. Močan je bil, širo-
kopleč in vesel. Videlo se mu
je, da je zrastle v delu i da se
ničesar ne boji, da je pogu-
men in zdrav in poln zaupanja

v sebi in svojo moč in svojo
bodočnost.

Pogledalo ga je par nevo-
ščljivih upadlih, zardelih oči.
Komaj trenutek je zastala no-
ga, ko so šli mimo njega, po-
tem so se razlezli po luknjah
na vse strani. Skomiznil je z
ramami in tudi njega je vzela
tema. Tone je ostal sam. Dal
je znak in koš se je dvigoval
kvišku. Komaj slišno je svilla
vrv. Obrnil se je v stran, par
korakov je šel pod širokim
glavnim hodnikom, potem se je
sklonil in se zaril po ozkem
rovu v črno zemljo. Tristo me-
trov al več je lezel sključeno
naprej in naprej. Črne premo-
gove žile so se posvetile več-
silih med zemljo in se hitro zgu-
bile v skalah. Vse telo ga je
boljelo, ko je prispel na konec
kjer se je rov razširil v pro-
storno votlino.

Tukaj je delal. Tukaj je bil
sam čist, črn premog na njem
in pod njim in na vse strani.
Slabotno je brlela rmena rud-
niška lučka. Strašna tišina se
je zgostila tu v žalosten, pre-
tresljiv in preteč molk. Vzel je
cepin izza pasa in zamahnil, da
se je odkrnila črna skala od
črne stene. Čudno in votlo je
zadonel. Zopet mu je zdrht-
elo srce. Ni bil vajen tega de-
la, take strašne smrtne samote,
take črne grozote teme. In vse-
lej vsak dan je moral znova
premagati prvi strah, ukrotiti
bojazljivo dušo in odtrgati mi-
slji od nedosegljivih želja in
svetlih spominov. Kakor mra-
vlja v zemlji in še bolj je bil
zapušen, izobčen iz življenja,
zgnan od ljudij in sreče.

Petindvajset let je preživel
doma. Tudi ne brez skrbi, tu-
dine brez truda, ampak solnce
je videl od zore do mraka. In
njegove roke so bile brez žu-
ljev, njegov obraz ni bil nikdar
umazan, obleka je bila čista.
Zdaj se je črn prah vzdigal
izpod vsakega njegovega udar-
ca, padal na potno čelo, na raz-
galjena vroča prsa in napolnje-
val težki zrak, da je bilo diha-
nje mučno in zopno.

Telo mu je oslabilo od dolgo-
lega pomanjkanja. Skoro celo
leto je bil brez dela in potikal
se je po Ameriki, kakor zgus-
tjen pes. Rosa je padla nanj,
kajti redkokdaj je spal pod
varno streho in redkokdaj je
vedel jutraj, če bo zvečer ve-
čerjal. Brez dela si in kakor
spomladanski sneg ti skopni
zadnji denar v žepu. Obleka se
trga čudovito hitro, čevlji so
prehojeni, perilo umazano, klo-
buk zmehčan. In v par tednih
izgledaš, kakor berač in pote-
puh in še bolj se odmakne
močnost novega zasluzka,
novega dela. Kakor preganje-
na zver drviš mimo ljudij in
nihče te ne pogleda, nihče te
ne pogleda, nihče ti ne poma-
ga. Toliko strašno ljudstva je
povsod, kamor se obrneš, ni-
kjer ni mesta za te, nikjer skle-
de. Iz kraj v kraj se poganjaš,
loviš srečo, za kosčkom kru-
ha drviš in nikjer ne najdeš po-
čitka in usmiljenja. Ne veš ali
si še človek ali nisi. Kakor na-
vit stroj se zdiš sam sebi, ki
hiti, hiti, hiti in ne ve kam,
ne ve zakaj. In samo včasih
se zamisliš na se, spomniš se
na davno pozabljen dar, ki ti
je bil dober in lep, spomniš se
nekajh davnih sanj o sreči. A
tj si lačen in raztrgan, poni-
žen in poteptan. Kos kruha
bi rad, en suh kot, da se stis-
neš in naspis v toplem brez
počutja in sili.

Kakor stroj se je vzigovala
roka, cepin je padal na črne
grude in neprehoma so od-
mevali udarci v večno temo.

Se le par dni dela tukaj. Le
ne omagati, le hitro, le brez
prestanke. Zasluziti je treba,
zasluziti za jutri, zasluziti za
obleko, zasluziti za dolg, ki ga
je tvegal, pehek usmiljen človek
na te, tujega potepuha in raz-
trganca.

Ze pred letom je delal par
mesec v premogokopih. Dru-
gje v drugem kraju a enakemu
temu, kakor kaplja kaplji. Tu-
di ta misel se zarila človeški kri-

je v črno zemljo in so kopali
in delali po noči in po dnevu.
Kakor črn roj jih je bil, kadar
so zlezli zvečer ali zjutraj na
božji svet. Tam je imel par pri-
ateljstev in veselja je bil se,
pogumnejši. Samo za par te-
dov bom vzel cepin v roke, si
je mislil in potem nikoli več.
Takrat ta črni, trdi, krvavo za-
sluzeni kruh se ni bil milost
zanj.

Na stotine jih je bilo v ro-
veh in je počilo neke doli v
zemlji in se je zakrohotalo pre-
strašno, da so se stisnile ze-
meljske plasti in so se sesule
luknje, ki so jih zaprli ljudje
v zemeljsko ostrče. In vsi, ki
so bili doli so umrli strašno,
žarečo in črno krvavo smrt.
Nekaj ozganih trupelj so rešili
pозnejše iz zemlje, večina
njih pa je ostala za vedno v
rovih. Kdo ima čas Ameriki
brigati se za mrtva trupla. Te-
den dni se so nosili človeške
ostanke iz rovov, in jih prepe-
ljevali na pokopališče, kar se
je pozneje našlo je ostalo doli.
Kdor je naletel na mrtvo telo
ali na odtrgano roko, nogo je
izdolbel v rovu luknjo, spravil
notri kar je našel in zazidal s
premogom ali kamenjem. Ni
bilo kdaj tratiiti čas s takimi
rečmi. Nihče ti ni povrnil ni-
česar, če si znosil uboge kosce
človeka, odtrgane in zdrobite-
ne ude davnega tovariša na
zlati solnce. In ti končno nisi
grobokop. Enemu bi storil pri-
jaznost, ali dvema, trem, de-
setim? Kdo ve, koliko člove-
ških kostij se je nabralo v de-
setih, dvajsetih, petdesetih letih
v ameriških rudnikih, ko so tu
ljudje tako v mič, čenejši
ko živina. Vsako leto se zgodi
tisoče nesreč in stotisoč, nima
jim števila. Kdo jih zapisuje!
Kaj veš ti, ki si se izkeral pred
štirinajstimi dnevi iz evropske
ladje in prideš v premogokop
ali rudnik, ali v tovarno, ali v
kanal, kaj veš, kdo in koliko
jih je poginilo na tvojem me-
stu, kdo je lani tu začujkrat
izdihnil ali predlani; kaj se se-
daj potika, komur so vzeli ce-
pin iz oslabilih rok in ga dali
tebi, ki si še močan in mlad.
Ej, prvič se malo zganesh, ko
pomandru življenje sosedu
pred tvojimi očmi, drugič
tretjič je že manj, v desetič mi-
slis le: dobro da nisem jaz na
vrsti! In ogibaš se, klanjaš, le-
tiš, loviš in vsak trenutek si
pripravljen na vse. Do smrti si
truden in se ne oddahneš ni-
koli, nikoli ne miruješ. Nekaj
se podi za teboj, neka prokleta,
grozna, odurna sila in te pe-
ha dalje, dalje. Nekdo se igra
s teboj in s tisoči tebi enakih.
In za par centov te vržejo v
gorje in obup in v lakoto in
v smrt. Drugi nad teboj so la-
čni zlata, ti bi bil rad kruha
sit. In ga nisi. Nisi nikoli va-
ren, nimaš nobenega mirnega
dneva. In nikoli ne smeš ope-
šati, ne smeš bit bolan in ne
star in ne slab, sivi lasje so
poguba in bolezen je propast.
Se naspiti se ne upaš brez skr-
bi. Lahko se zgodi, da spiš mir-
no in sanjaš nekaj lepega a
med tem se pritepe od nekod
močnejši od tebe, svežejši,
mlajši, spretnjši. In že ti je
vzel delo iz rok, že ti je vzel
kruh za jutri. Vazil težko boš
našel odprto šprajno skozi kte-
ro se preriješ spet h kruhu
vsakdanjemu, težko boš našel
malo prostora, da se vstis-
nješ med ljudi, ki bodo seli k
mizi.

Cepin poje globoko pod ze-
mljo, v črni premog kreše is-
kre. In roka zamahuje brez
prestanke.

Utrujen si oddahne rudokop.
Ne more se več s cepinom.
Treba ho z dinamitom. In zv-
ta luknjo, nasuje strelivo, po-
loži vrvice, prižge in beži nazaj
v rov. Butne z glavob ob ka-
men, odrgne si hrbet ob skali.
Kolena se tresejo a on hitro,
hitro beži globoko, ponižno
sklonjen k tlom. Rmena lučka
meče slabotno svetlobo par
kratkih metrov pred njega, za
njim se strinja tema s temo.
Zadihnan truden, moker od si-
nega napora, s hropečimi pri-
si pada na kolena. Srce tolče,
v sencih vre razpaljena kri, v
očeh nekaj skeli in peče, v u-
šesih šumi lastno hropenje, u-
darec prenapetih žil, trzaji dr-
tečih živcev. Za par sekund,
potem zagrmí nekaj za njim
v zemlji, nekaj butne od zada,

gost zrak se privlači. Malo si se
odpočije premogokop, potem
se vrača počasneje, še bolj
zagrmije nazaj, vaden, potre-
ben počitka in vendar radove-
den v pričakovanju.

Stena se je odkrnila. Velik
kup črnega leskečega premo-
ga se je nasul v votlino, da je
skoraj vsa zadelana. Dober u-
speh je, zelo dober. In na vse
strani ogleduje, cení. Tam na
levo je kakor majhna odprtja
v stran. Čudno. Star rov mor-
da. In premogokop odvali par
velikih grud, odkoplje zdrob-
ljen premog in počisti prostor
tam okoli.

In zdaj se drzne. Čuti kako
mu pobledi vroč obraz pod čr-
nim prahom, lasje se naježe
pod kapo, čuden mrz spreleti
hrbet. Nekaj črnih cunj je zme-
šane v premogu. Ne bi hotel in
vendar brska dalje, išče. Ve, da
bo videl nekaj strašnega in
vendar ne more bežati. Kakor
priklenjen je. Uklet. In odgrin-
ja plasti. Ubogo raztrgano telo
leži med črnim premogom.
Strašna črna glava se zareži
vanj. Beli zobje se zasmejejo
iz razbitke črnega obličja.

Glej tako boš tudi ti umrl!
Tako boš tudi ti končal! Glej,
boš izgnil! Ne boj se, tovariš!
Ne boj se!

Zagledal se je premogokop
v tovariša, v uboge strte ostan-
ke njegove in razjokal se je
bridko. O, ne nad njim, nad
davnim tovarišem, nad seboj,
nad seboj se je zjokal. Tovariš
je že prestal, ampak on, kaj bo
z njim, kaj ga čaka?! Kdaj bo
segla koščena roka iz črnih
sten in ga bo zadušila?! Kdaj
bo zažlebala večna tema v pe-
kelskem blisku in ga bo se-
žgala in raztrgala?!

Tovariš, tudi jaz bom tako
umrl, tudi jaz!

In je pobral uboge, kosti, u-
boge cunj, razbito glavo, str-
te ude in jih je položil nazaj v
odprtino.

Ti si na levi, jaz bom delal
na desni, tovariš. Polni so ame-
riškanski rovi naših grobov,
prepolni, tovariš!

Konec.

Iz stare domovine.

KRANJSKO.

Nevihla je 4. maja v ljub-
ljanski okolici v Šmartnem pod
Smarno goro napravila znatno
škodo. Strela je udarila v go-
spodarsko poslopje posestnice
Marije Aleš. Strela je poslopje
užgala in je poslopje do tal
pogorelo. Zgoreli so tudi kmet-
ijski stroji. Škoda se cení oko-

JOHN HOSTA, 1263 E. 55th St.

PRESELITEV

Vsem prijateljem in
odjemalcem naznanjam,
da bom odprl novo pro-
dajalno, kjer bom proda-
jal vsakovrstne muzi-
kalske INSTRUMEN-
TE na 5516 St. Clair
ave. 6 vrat vzhodno od
55. ceste. Prodajalna
bo odprta v soboto 1. junija. Upam, da pridejo tja moji
stari prijatelji kakor tudi novi odjemalci. Vsi, ki pridejo
v soboto, 1. junija, dobijo lepo darilo.

A. FISCHER, 5516 St. Clair-ave.
prej na 917 Superior ave.

Angloščina brez učitelja!

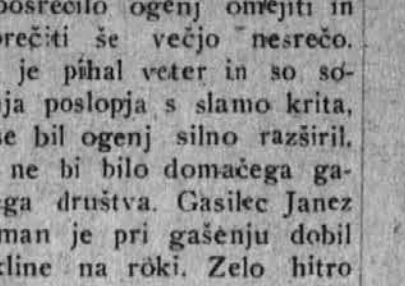
Po zavodnih slovensko angleških slovnice, tolmáča in angleško slov-
varja. Knjiga trdo v platnu vezana stane \$1. — in jo je dobiti pri:
V. J. KUBELKA, 58 W. 145 St., New York, N. Y.
Najboljša založba slovenskih knjig. Pišite po cenik.

lu 5000 do 6000 K. Posestnica
je bila zavarovana za 5000 K.
Nevihla je zahtevala tudi smrt-
no žrtev. Ko se je pripravljalo
k nevihti, je šel Valentin Med-
ved s sinom Jankotom in dve-
ma vajencema, s katerimi je
delal na polju, vedrit v gospo-
darsko poslopje Marije Aleš.
Ko je v poslopje udarila strela,
oplazila je Valentina Medveda
in njegovoga sina Jankota, ka-
tereja je tako hudo ožgala, da
so ga morali prepeljati v dežel-
no bolnišnico, kjer je umrl.
Oče je tudi precej ožgan, a je
ostal doma.

Požari v ljubljanski okolici.
V Taenu pod Šmarno goro je
v ponedeljek 6. maja ob 11. uri
večer gorelo pri Janezu Roba-
su, Pogorela je hiša. Škoda je
nad 1500 K. — V soboto, 4.
maja, je izbruhnil ogenj ob pol-
12. uri dopoldne na hiši Va-
lentina Ribiča v Gornjih Pirni-
čah št. 38. Ogenj se je hitro
razširil še na sosednja poslop-
ja Janeza Sušteršiča št. 37 in
Janeza Petača št. 36. Požar je
uničil poslopja vsem trem go-
spodarjem. Domače gasilno
društvo je bilo takoj na mestu
in je lovalo tako krepko, da se
je posrečilo ogenj onemiti in
preprečiti še večjo nesrečo.
Ker je pihal veter in so so-
sednja poslopja s slamo krita,
bi se bil ogenj silno razširil,
ako ne bi bilo domačega ga-
silnega društva. Gasilec Janez
Rozman je pri gašenju dobil
opeklino na roki. Zelo hitro
so prišla na pomoč tudi gasil-
na društva iz Taena, Sore in
Vižmarjev. Škodo cenijo na
15.000—16.000 K. zavarovalni-
ca pa znaša samo nekaj čez
13.000 kron. — Iz Medvod se
poroča, da je zgorela oljarni-
ca v Grabnu. Gospodar ima
veliko škodo, ker mu je zgore-
lo olja za 1400 K.

RED CROSS,
zobozdravnik.
6426 St. Clair ave. vogal
Addison Rd., I. nadstropje.

Najnovije za rojake

Jedini naš rojak v Ameriki je
dobil priznanje od vlade iz Wa-
shingtona, da ima najboljša
zdravila kakršnih še ni bilo.
Alpen tinktura, od katere v 3
dneh prenehajo lasje izpadati
in v 6 tednih lepi, gosti lasje
popolnoma zrastejo in ne bodo
več izpadali in ne sivi. Alpen
pomada, od katere moškim v
6 tednih krasni brki in brada
popolnoma zrastejo in ne bodo
odpadli in ne sivi. Revmatiz-
em, kostibolj, trganje v rokah
nogah in krčičah, vam v 14
dneh popolnoma odpravim.
Vsakovrstne rane opeklino
kurja očesa, bradovice, potne
noge, ozeblino in vse druge si-
lične bolezni se pri meni hitro
ozdravijo. Cenik pošljem za-
stoj ali pa pridite osebno.

JAKOB WACHCIC,
1092 E. 64 Striet.
CLEVELAND, OHIO.

Evropski način zdravljenja bolezni.

Zdravljenje kroničnih boleznij,
krvi, strupa, revmatizma,
živčnih boleznij, nezmožnosti
za spanje, zaprtje, oslabelega
človeškega telesa, nosnega ka-
tarja, katarja v grlu, zdravljen-
je v grlu, zdravljenje pljuč, že-
lodca in drugih boleznij, se
vrši v našem uradu s pomočjo
karlovških električnih kopelji,
elektro-magneta, z vdihavan-
jem ozona, vibriranjem, X žar-
ki in z vsemi drugimi metoda-
mi, ki se rabijo v slavnem kar-
lovškem zavodu, kakor tudi v
kopališčih v Emsu, Nauheimu
in Francovih kopelji, kakor je
priporočal profesor Riter van
Bauer v Monakovem in pro-
fesor L. Thomas, Hofrath v
Trebingu. Vse to zdravljenje
dobite pri

Dr. L. E. SIEGELSTEIN
308 Permanent Bldg.,
746 Euclid ave.
Uradne ure: od 9. zjutraj do
4. popoldne, ob nedeljah od
10. do 12.

ZDRAVILA.

Kadar kupujete zdravila, mo-
rate najprvo gledati na čistost
Zdravila so čista ali nečista,
zanesljiva ali ne, srednje po-
ti ni. Nikar ne riskirajte. Na-
ša zdravila so najboljše, kar
jih more denar in pamet pro-
ducirati. Naše cene niso višje
kot jih plačujete za slabša
zdravila. Naša posebnost je iz-
delovanje zdravniških predpi-
sov in samo najboljše zdravila
prodajamo našim odjemalcem.
H. GUENTHER, lekarnar,
Addison Rd. in St. Clair.

Slovenska Dobrodelna Zveza

Ustanovljena 13. novembra 1910.

Glavni sedež: Cleveland, O.

Predsednik JOHN GORNIK, 6105 St. Clair Ave.
 Podpredsednik MARTIN COLARIC, 1188 E. 61st St.
 Tajnik, FRANK HUDOVERNIK, 1243 E. 60th St.
 Zapisnikar JOHN JALOVEC, 1284 E. 55th St.
 Blagajnik MIHAEL JALOVEC, 6424 Spilker Ave.

Nadzorniki:
 ANTON OSTIR, 6030 St. Clair Ave.; FRANK ZORIC, 1365 E. 55th St.; MIHAEL W. INTER, 6030 St. Clair Ave.

Porotniki:
 ANTON AHČIN, 6218 St. Clair Ave.; FRANK ŽIBERT, 6124 Glass Ave.

Pooblaščenec ANTON GRDINA, 6127 St. Clair Ave.
 Vrhovni zdravnik J. M. SELISKAR, 6127 St. Clair Ave.

Vsi dopisi in druge uradne stvari, naj se pošiljajo na glavnega tajnika, denarne nakaznice pa na glavnega blagajnika. Zvezino glasilo CLEVELANDSKA AMERIKA.

Umrla je v fari Leše na Gorenjskem 76 let stara Marija Rozman, p. d. "Janešcova mati".

Umrli je v Novem mestu davkar Anton Vavpotič, star 54 let.

Zavrtni napad v Temnici.
 V nedeljo popoldne so šli temniški župan Anton Grabljevec, posestnik na Grmu št. 2, star 36 let, njegov oče in neki iz Amerike prišli tovarš v zidnico na Čatežki vrh. Proti mraku so se vračali domov, sicer dobre volje, a trezni. Stopili so medpotoma še v gostilno. Tam pred gostilno je že razsajal 19 letni pretepač iz Temnice in kričal, da mu ni nič, če dva še nocoj podere. Anton Grabljevec je hotel svojega prijatelja potegniti v sobo, a v tem trenutku izprozi napadovalec dvakrat iz revolverja. Ena kroglica je zadela Grabljeveca, ki je začutil bolečino. Drugi dan so ga pripeljali v bolnico usmiljenih bratov v Kandijo, kjer so s pomočjo roentgenovih žarkov določili, da tiči kroglica med 6. in 7. rebrom. Gospodar je prišel popolnoma po nedolžnem in nepričakovano v to nesrečo.

STAJERSKO.

Smrtna koca. Umrla je v Celju 94 letna hišna posestnica Vilhelmina Degen. — V St. Juriju ob Taboru pa sta umrli posestnik in mlinar ter večletni načelnik požarne brigade Franc Bovni v 62. letu starosti ter posestnik Franc Kotlan, p. d. Lesjak. Oba sta naglo preminila na eni in isti bolezi.

Umrli je v Starem trgu. Ant. Silič, veleposestnik in cerkveni ključar. — V Vrhih je umrl Pavel Hovnik p. d. Repnik. — V St. Andražu nad Polzelo pri Oljski gori je umrla gđ. Marica Protopotnik, stara 21 let. **Streliške udarila** dne 3. maja ob 3. uri popoldne v hišo posestnika Kačiča pri Sv. Krištofu pri Laškem trgu. Ogenj se je hitro širil na bleve in gospodarska poslopja. Rešili so samo svinje in živino. Škoda pogorelih poslopij je velika. Nekaj je pokrite v zavarovalnico.

PRIMORSKO.

Samomor enoletnega otročka. "Zarja" poroča, da je v Gorici enoletni prostovoljec Valentin Zbulec izvršil samomor.

Morilec očeta. Iz Rovinja poročajo, da je posestnikov poročajo, da je Ivan Božič napadel s svojim bratrancem Anđelom sta na moza več strelov in ga teško ranila. Izvršila sta napad zato, da bi prišel Božič ml. do dedščine po očetu. Očeta so smrtno ranjenega odpeljali v bolnišnico, oba napadaleca so pa aretirali.

Požar v cirkusu. Dne 5. maja se je vnel en šotor cirkusa Kludsky ob cesti Madonnina v Trstu. Šotor je pogorel. Ogenj je nastal najbrž vsled gorečega ostanka smotke, ki jo je kdo vrgel v slamo. Na mestu in v sosedini je nastala velika panika, posebno zaradi tuženja divjih zveri, ki jih ima cirkus. Bili so se, da bi se ne ušle kletke in da pobegnejo divje zveri. Škoda je za last-

nika precej občutna. **Uboj v Trstu.** Iz Trsta, 6. maja: Danes dopoldne je režak v luki Jožef Sturm zabodel delavca Misleja v hrbet. Prepeljali so ranjenca v bolnišnico; poškodba je smrtonosna. Sumi je pobegnil. Misleja, ki je Hrvat, je napadel iz masčevanja, ker je pred kratkim njegovega brata udaril po glavi, vsled česar je zblaznel in se v blaznosti skopil.

Puljska električna železnica. Puljski socialni demokrati so imeli v ponedeljek zvečer v svojih hišah shod, na katerem so sklenili, da bodo nastopili z najostrejšimi sredstvi, ako bi ravnanje tukajšnje tramvajске železnice ne sprejelo zopet vseh opuščenih prejšnjih uslužbencev v službo. Kakor je iz tega sklepa razvidno, ni generalna stavka izključena. Tramvajski promet se vzdržuje že z novim osebjem skoro na celi črti, svedča z manjšim številom vozov kakor po navadi. Vsak voz spremlja en policijski stražnik.

Zastupil se je v Pulju kovač Doria s tem, da je zaužil večjo množico misel. S težavnimi netranjimi poškodbami so ga prepeljali v bolnišnico, kjer je po kratkem umrl. Vzrok samomora je neznan.

Poskušen samomor. V soboto se je zastrupila v Trstu 16 letna služkinja Amelija Stano, ker jo je gosposinja posvarila. Nevarno bolano so prepeljali v bolnišnico.

V morje je padel v Trstu v nedeljo zvečer delavec Matej Kraslič, ker je bil pijan in je hodil ob obrežju prav ob morju. Piloti so ga spravili na suho. Bil je kakor mrtev. Z ujetim dihanjem so ga spravili k življenju. Pri tem opravihi je pa zadel neki pilot z roko po licu neko radovedno žensko, ki je začela na vse pretege kričati. Pridružil se ji je še neki mož. Udarjena ženska — Emilija Purič — si je dala napraviti od zdravika spricevalo, da bo nastopila sodnijsko po proti pilotu.

RAZNO.

Velika nesreča v rudniku. V nekem rudniku Hokkaido na japonskem otoku Yesso, se je zgodila velika eksplozija. 283 rudarjev ne more iz rudnika. Najbrže so vsi izgubljeni.

Napadena princeznja. Iz Bruslja poročajo, da so desetletno princezino Zofijo oleanško na nekem izprehodu z guvernantom napadli badniti ter jo oropali ročne torbice. Roparje so prijeli.

Eksplozija morske mine v smirnskem pristanišču. Parnik "Texas" grško-ameriške paroplovne družbe "Hadži-Dand" v smirnskem pristanišču ob mino ter se takoj potopil. Na krovu je bilo 152 oseb. Od teh so jih rešili 92, ki so bili pa deloma ranjeni.

Kitajci napredujejo. Iz Pekinga poročajo, da na Kitajskem opuščajajo stare državne uradnike. Več tisoč uradnikov so odpustili. Na njihovo mesto pridejo Mladokitajci. V ministarskem republikanskem svetu so sklenili, da se nadalje ne smejo uporabljati naslovi a la ekselencia itd. V bodočnosti naj velja za vse državljane samo naslov javljan.

Mali oglasi.

Dve hiši naprodati na 2368 E. 28th St. Rent prinese \$35. na mesec. Prodajo se skupaj samo za \$3100. Vprašajte na 1261 E. 123rd St. (47)

Naprodati.

Farma, 4 milje od Chardona, blizu železnice. 180 akrov sveta, eno miljo od Chardona, samo hiše vredne \$11.000. Vsakdo lahko kupi jako poceni.

Zelo dobra farma, 180 akrov sveta, eno miljo od Chardona, samo hiše vredne \$11.000. Vsakdo lahko kupi jako poceni.

Farma 109 akrov, 5 minut od poulične železnice, 50 akrov gozda, 1200 sladkornih trsov. Silno poceni.

Za podrobnosti se obrnite na August Kaušek, 6202 St. Clair ave. v drugem nadst.

Naznanilo.

Vsem članicam K. Z. podp. društva Sreca Marije, (staro) se naznanja, da se gotovo udeležijo prihodnje seje, ki se vrši 13. junija. Razpravljalo se bo o važnih točkah, glede premembe pravil. Pridite torej v obliken številu. S sestrskim pozdravom

Ivana Pelan, tajnica.

Takoj dobi delo 30 delavcev, če se oglašijo pri Bialosky Bros 8434 Kinsman Rd. Stalno delo in primerna plača. Delo je na "scrap yardu". (45)

Loti naprodati. Loti so na jako pripravljenem prostoru in pomejijo velik dobiček za vsakega, kdor kupi. Vprašajte takoj pri John Pritekelj, 6412 Varian av.

Hiša naprodati. osem sob. Proda se za \$2200.00 na lahka odplačila. Več se poizve na 5402 Calcutta ave. (45)

Pozor!

KJE JE Franc Štitar, ki je zginil iz Clevelanda in ni ostal dolžan na hrani 38 dolarjev ter tudi nekemu drugemu boarderju nekaj odnesel. Poslovlj se je po francosko. Omenjeni je star 19 let, gladko obrit, kratkih nog ali dolgih rok. Kdor kaj ve, naj naznaní Mary Suštarsič, 6218 St. Clair ave.

Naznanilo.

Slovencem v Clevelandu naznanjam, da sem se preselil iz Bonna ave. na 61. cesto, kakih 200 korakov od St. Clair ave. proti Superior. Ker me je že več oseb iskalo, pa me niso mogli najti, me lahko sedaj najdete v zidanem poslopiju. Imam mnogo hiš naprodati v sredi slovenske naselbine. Vprašajte natančneje pri meni (48)

John Zulich, 1197 E. 61st Street

Delo.

Zopet je prišel čas, ko potrebuje 30 do 50 delavcev. Plača je \$1.75 na dan za deset ur. Vsakdo, ki ga veseli delo, naj se oglasi pri A. Bobek'u, na 6104 St. Clair ave. (45)

Sposoben in izkušen trgovski pomočnik išče dela v kaki trgovini, najsihodi kjerkoli. Kdor ima kaj dela, naj naznaní Alojziju Kraševcu, 3209 St. Clair ave. (46)

Pozor čitalničarji.

Vsi gospodje čitalničarji se opozarjajo, da se vrši v četrtki, 6. junija, v čitalniških prostorih važna in redna mesečna seja, pri kateri je na vrsti volitev novega blagajnika. Blagor čitalnice zahteva, da je vsak čitalničar pri tej seji navzoč. Nihče naj nima vzroka, da izostane od seje. Pričakujemo številne udeležbe.

Peter Pikl, preds.

Preselitev.

Vsem bratom društva Sreca Jezusovega naznanjam, da sem se preselil iz svojih dosedajšnjih prostorov na Carry ave. in stanujem sedaj na 60. cesti. Kdor vpraša pri Ig. Jeriču na 60. cesti, me bo gotovo dobil. John Pokolj

HIŠE NAPRODAJ.

Hiša na Carry ave 4 sobe lot 30x150.
 Hiša na Carry ave. 8 sob, lot 30x150.
 Hiša na Carry ave. 10 sob, lot 30x150.
 Hiša na Carry ave. 14 sob lot, 30x160.
 Hiša na 60. cesti, 7 sob, lot 40x176

Hiša na 61. cesti, 6 sob, lot 30x150.
 Dve hiši na 61. cesti, ena 10 sob druga 8 sob, lot 58x150.
 Hiša na Norwood, 11 sob, lot 40x120.

Dve hiši na voglu Bonna ave in 61. cesti, vsaka 10 sob, lot 46x140.
 Hiša na Bonna ave. 7 sob, lota 30x111.

Hiša na 63. cesti 7 sob. Lot spredaj 38, zadaj 78 in 145 dolgo.

Hiša na 63. cesti, 7 sob, lot 35x110.
 Dve hiši na 63. cesti, ena 9 sob druga 8 sob, lota 35x110.

Hiša na Orton Court, 7 sob, lota 30x110.
 Dve hiši na 64. cesti ena 12 sob, druga 7 sob, lot 62x100.

Hiša zidana na 64. cesti, 8 stanovanj 26 sob, lot 40x126.
 Hiša na Addison Rd., 8 sob lot 38x140.

Hiša na 157. cesti Collinwood, 9 sob, gorka, voda, kopalna soba, lot 40x140.

Hiša v Nottingham, Ohio, stop 127. Lot 99x257 Cena \$2500. \$1000.00 na prvo plačilo, ostalo na male obroke.

Dva lota na Brooner avenue, Rockport, Ohio, vsaki lot 40 x137 in 12 reves.

Dva lota na Esmond ave. Nottingham — Berwick. Vsake vrste hiše na St. Clair ave. s prodajalnami.

Cene vsem fem hišam od \$1700.00 naprej, nekatere na majhne obroke, več se pozve pri

AUGUST KAUSČEK,
 6202 St. Clair Avenue
 v drugem nadstropju, vrata št. 2. Tel. Princeton 3037 R.

POZOR!

Ženske in dekleta, pazite dobro, kje kupujete svoje blago in kakšno je blago, staro ali novo, ali voleno ali pavolnato, ker mnogi te stvari zamenjajo in prodajajo eno za drugo. Če želite kupiti fine sveže in čisto volnene obleke, princes suknje ali kilje, po najnovjši modi in naravnost iz tovarne po tovarniški ceni, ali cenejše, kupujte vedno pri yam znanem rojaku

BENO LEUSTIG,
 5426 St. Clair ave.

Blago se vam prinese na dom, samo pokličite Tel. Princeton 2986 R. Cene stalne in nižje kot drugje. (52)

Pohištvo naprodati zaradi nesreče, ki se je pripetila pri moji družini, ker ne pustijo moje žene v obljubljenem deželo. Kar se tiče pohištva, je vse novo in zelo pripravno za novoporočence. Pozve se pri lastniku John Lušin na 993 Addison Rd.

Času primerno.

Ker se je trda zima poslovila od nas in nas je posetila vročina, moramo ljudem ponuditi kaj časa primerne. Jaz računam na to, da ker smo meli hudo zimo, bo tudi hudo poletje. Sklenil sem bodi proči vročini in sem že januarija napravil 100 ledenic, katerim se pravi ameriško "ajsbake". Za \$6.50 dobite že lepo ledenico, ki vam veliko koristi. Hladi vam pivo, mleko in živež. Vsaka družina bi morala imeti tak ledenico.

Ne pozabite na vozičke za otroke, za mrežna vrata in druge poletne priprave. Naša trgovina je z njimi do vrha napolnjena. Anton Grdina, trgovec in pogrebnik. (44)

Dobro delo dobi tokaj izkušen kolarski kovaški pomočnik. Oglasi naj se takoj pri Jos. Konrad, 4302 Payne ave. (44)

Hiša naprodati. 8 sob, lot 31x76 na 60. cesti. Mora biti prodana. Dve hiši blizu St. Clair ave. ena ima 8 sob, druga 12, lot 40x203. Dva lota na St. Clair ave 50x165 in deset lotov na Addison Rd. 37x183. Vprašajte pri Jakob Titovec, 1156 E. 60 St. (44)

HIŠE NAPRODAJ.

Hiša na Carl ave. 8 sob, proktor za kokoši, velika klet in kopališče, lot 40x140. \$2550.
 Hiša na Norwood Rd. 11 sob za 3 družine, lot 40x140. \$3400.
 Hiše na 47. cesti, dve na enem lotu za tri družine, lot 40x134. \$100 se plača in drugo na lahke obroke.

Pet hiš na 37. cesti, nove in s škrljem. \$50 naprej in drugo na lahke mesečne obroke

Hiša na 47. cesti 8 sob, kopališče, lot 30x150. \$2550.
 Hiše na 47. cesti, dve na enem lotu, prva ima 9 sob, druga 5 sob in kopališče, lot 40x140. Cena \$3500.

Torej zapomnite si, ako imate le eno tretjino pa zadržuje. Drugi denar vam preskrbim jaz sam, ker pri nekaterih morate takoj vse plačati. Imam še več družih hiš naprodati. Več poveste pri John Žulčić, 5704 Bonna Ave. (44)

HIŠE NAPRODAJ.

Hiša na 64. cesti, 5 sob, lot 35x102. \$1800.00.
 Hiša na 64. cesti, 5 sob, lot 35x102. \$1600.00.

Hiša na Metta ave. 9 sob, lot 30x62. \$1500.00.
 Hiša na Metta ave., 6 sob, lot 40x62. \$1650.00.

Več se poizve pri

August Kaušek,
 6202 St. Clair ave. v II. ndstr. vrata št. 2. Tel. Princeton 3037 R.

Avstro - Amerikanska ČRTA.

Najpripravnější in najcenejši parobrod na črta za Slovence in Hrvate.

Regularna vožnja med New-Yorkom, Trstom in Reko.

Brzi poštni in novi parobrodi na dva vikajca:

Cesar Fran Josip I. odpelje prvič iz New Yorka 15. junija '12.

Vsi parniki imajo brezčrtni brzjav, električno razsvetljavo in so moderno urejeni. — Hrana je domača. — Mornarji in zdravniki govori slovensko in hrvaško.

Za nadaljne informacije, cene in vozne listke obrnite se na naše zastopnike ali pa na:

PHILIPS BROS. & Co.

Gen'l Agt's, 2 Washington St., New-York.

Delo dobijo takoj delavci v foundry.

Stalno delo. Nobenega štrajka. Vprašajte takoj pri The Ferro Machine in Foundry Comp., Hubbard ave. in 66 St. Vzemite Broadway karo do 65. ceste potem pa korakajte do Hubbard ave.

Naznanilo in priporočilo.

Spodaj podpisani se priporočam vsem rojakom v Clevelandu, posebno pa v Newburg in okolici ter vsem rojakom po Zjedinjenih državah v obilen nakup lepe zlatnine. Imam vsakovrstno urno kolesje, kakor je rojakom po volji, najboljšega izdelka. Imam na izbero lepe verižice, obeske, prstane, z enotnim znakom. Posebno se priporočam ženinom in nevestam v nakup poročnih prstanov, in pri meni bodejte bolj postreženi kot pri krivonosnih. Nadalje prevzamem vsakovrstna popravila, za kar jamčim. Dobijo se tudi grafoni in slovenske plošče. Rojaki, ne pozabite gesla: Svoji k svojim! Podpirajte domače ljudi ne krivonosnih.

Jos. Marinčič,
 801 Marble ave. S. E. Cleveland, O.

Damer, katerega plačate za kupa, je najbolj naložen.

J. S. Jablonski,

SLOVENSKI FOTOGRAF.

6122 ST CLAIR AVE. N. E.

Izdeluje slike za ženitbe in družinske slike, otroške slike, po najnovjši modi in po nizkih cenah. Za \$3.00 vrednosti slik (en ducat), naredimo eno veliko sliko v naravni velikosti zastonj. Vse delo je garantirano.

Vi se bodeite čudili
 kako velike koristi za človeško zdravje je

Father Kneipovo grenko vino

To grenko vino je eno najboljših, kar jih je bilo dosedaj narejeno. To grenko vino je narejeno iz najboljših gorskih zelišč in korenin, raditega najboljšega zdravila za notranje bolezni. Ne bode mo nadalje govorili o tem vinu, ker kdor ga bo poskusil, se bo sam prepričal o njega pristnosti.

Zahtevajte Kneipa!

katerega dobite po najboljših lekarnah in gostilnah. Varujte se ponarejanja. Pravo Kneipovo grenko vino ima na vsaki steklenici natisnjeno sliko, kakor jo vidite tukaj zgoraj. Ako ga vaš gostilničar ali lekarnar še nima v zalogi, pišite nam, ker smo mi edini glavni založniki in razprodajalci Kneipovega vina.

Prva Slovenska družba
THE OHIO BRANDY DISTILLING CO.
 6102-04 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio

JOSIP ŽELE, SLOVENSKI POGREBNIK IN TRGOVEC.

Priporoča se slovenskemu občinstvu, da ga poseti ob vsaki priliki. Pogrebni zavod je izvrstno preskrbljen z najfinejšo opravo in finimi kočijami. Zaloga pohištva, železnine, posode, barve stekla itd. Odprto noč in dan.

JOSIP ŽELE, 6108 ST. CLAIR AVE.

JOHN GORNIK, SLOVENSKI KROJAČ

6108 St. Clair Ave.

Priporočam se vsem rojakom v nakup lepih, modernih in trpežnih spomladin in letne oblek ter sukenj. Prodajam obleke po meri in že narejene. Priporočam se slavnim društvom v navrabe uniform in izvršujem vsa druga krojaška naročila. Priporočam tudi svojo veliko zalogo vseh možkih potrebščin.

EDINI ZALOŽNIK VSEH SOKOLSKIH POTREBŠČIN.

Tel. Princeton 2402 W. **SVOJ K SVOJIM!**

Največja slovenska trgovina in pogrebni zavod.

Razdeljena v dva dela in v polni meri s najfinjšimi pripravami preskrbljena. Trgovina za nakup pohištva, orožja, premog, posode, barve, stekla in drugo. Pogrebni zavod je z najfinjšimi pripravami preskrbljen. Mi preskrbujeemo najlažje sprevede v zadovoljnost ljudi, kakor imamo bres številna nahval. Za vsaki slučaj imamo dve ambulance in fine kočije. Trgovina odprta noč in dan. Se priporoča vsem Slovincem in slovenskim društvom.

Tel. Princeton 1331. **A. Grdina,** TRGOVEC IN POGREBNIK, 6127 ST. CLAIR AVENUE.

\$25 FREE \$25

3	7	4
2	9	6
10	5	8

Če hočete imeti dobro 14 karatno gold filled uro z garancijo za 20 let, dohite jo od nas na lahka odplačila, mento od drugih, ki računajo dvakrat toliko za isto uro. Rešite to uganko, da bodejo številke na vsaki črti dale svoto 18 in poljite rešitev nam. Če jo rešite prav, vam pošljemo v darilo \$25.00 vreden CERTIFICAT, ki je dober pri nakupu ure, verižice in obeska. Poljemo tudi katalog, da si lahko po volji izberete.

Pridenite nekaj snank za poštnino in naslovite:

LENOX WATCH CO. 33 UNION SQUARE, Dept. 12 New York.

Puebla - zaklad Inkov!

Historično politični roman.

spisal Sir John Retcliffe;

za Clev. Ameriko priredil L. J. P.

"Dobro!" potem pa koraka Sivi medved proti lordu in mu položi roko na prsa. "Moja hči je dobrodošla," reče. "Beli vojnik in 'Potujoča smrt' — ta priimek je dal Sivi Medved po-labljenemu Malajcu — bodeta kadila pri nas mirovne pipe in se s tomahavki bojevala ob naši strani. Čas je, da se vr-nemo."

Pet minut pozneje je bila banda na potu proti taborišču. Sivi Medved drži svoj plen, se-norito Dolores, pred seboj na konju, ostali pa jahajo za gla-varjem.

To je bil spreved divjih no- nih pošastij, katerega je videl Križonos in mladi pastir v te-mni noči.

Križonos je še dalj časa gle-dal grozeče za Apachi, potem se je pa napotil proti goreči ko-či Indijanskega brodnika, ki so ga Apachi v divjem metžu umorili. Najprvo naleti Kri-žonos na stražnika, katerega so Indijanci najprvo pobili. Pri-plazili so se po svoji navadi mi-rno in tiho do njega in ga z nožem zabodli. Njegov smrtni vzdih je bil, katerega je sli-šal poročnik Kleist.

Vse naokoli s o pa ležala mrtva trupla pobitih služabni-kov in spremljevalcev seniori-te. In ko se Križonos prepri-ča, da ni nobenega življenja več med trupli, ki so ležala okoli, je njegov mladi tovariš z nosil skupaj nekaj gorečih o-stankov kočice ter znova poži-živil ogenj. Pri luči sta oba moža še enkrat zelo skrbno preiskala okolico; klic mladega Meksikanca je naznanjal, da je nekaj našel. Bile so to obe pu-šči mojstra Slonga in Mere-dita, katere je Slong skril ta-koj ob pričetku napada, ker je mislil, da bo s tem lažje se odtegnil Indijancem. In ko prinese Križonos orožje proti ognju, naenkrat nekaj zarop-ota med grmovjem. Križonos takoj napne svojo puško, pri-pravljen boriti se za svoje živ-ljenje.

"Pardon," reče, "volkovi ni-kakor ne morejo biti v bližini. Indijance bi pa previdneje stopal ven, kar je v grmovju skritega, sicer streljam."

"Križonos, ali ste vi?" vpra-ša nek slab glas.

"Zlodja, da! Kdo pa drugi! Toda kdo je ta človek, ki me pozna! Ven z vami!"

Grmovje na nasprotni strani se naenkrat razdeli in pokaže se mokra postava poročnika Kleista.

Meksikanec takoj skoči k njemu. "Za božjo voljo, gos-pod," zakliče, ali ste vi? Kje je pa naš general?"

"V Guajmasu. Na smrt bo-lan je."

"In vi? Kaj se je z vami zgodilo?"

"Poslali so me, da naznamim senioriti in senioru vzrok, za-kaj ne pridemo. Žal, da sem prišel šele pred dobro uro sem in takoj zatem so nas napadli Indijanci. Moja čast je zgubljena za vedno, ker ne morem več grofu stopiti pred obličje."

"Senior," reče Križonos, "čast moža ni nikdar odvisna od slučajev, temveč od tega, kar sam naredi. Prepričan sem, da ste hraber mož, in kar se je zgodilo je pripisati samo tr-mi ženske. Povejte mi torej, če ste zmorni, kaj se je zgo-dilo."

Poročnik pove na kratko, kako je grof zbolel in kaj se je zgodilo pri napadu. Ker se In-dijanec ni mogel drugače u-makniti, se je toliko časa z njim metal po tleh, dokler ga ni zavalil proti vodi, kamor ga je Apachi pljusnil in kjer ga je Kleist toliko časa držal pod vodo, dokler se Apachi ni zadu-šil. Z veliko težavo se je potem skobalil iz vode in se skril v grmovje. Boj je bil že zdavnaj končan, in če bi se še dalje

vikal v klanje, bi bilo vse za-man, ker Apachi so bili preste-vilni. Sedaj pa, ko se je odpo-čil, je na vsi moč zahteval, da se-leži za Apachi, da reši seniorito Dolores.

Toda Križonos je bil druze-ga mnenja. "Prevelika naglica, senior," reče, "vedno škoduje. Zapišite si ta nauk za pri-hodnje življenje. Kaj vam po-maga s težavo in nevarnostjo iskati sledove onih morilcev, če jih pa ne morete dobiti? V treh urah se naredi dan, potem pa bodejo sledovi tako jasni pred nami, kot bi Apachi šele sedaj zapustili to bojišče. Do-tedaj pa, senior porabite svoj čas, da se vlezete k počitku, ker boste jutri potrebovali vse svoje moči."

"Spati? Sedaj? In v tej oko-lici?" vpraša Kleist začudeno.

Križonos pa migne z rame-ni. "Vojak je večkrat navajen, da spi na bojnem polju, in mrt-veci, ki počivajo tukaj, nas ne bodejo motili."

Kleist je čutil sam, da bo potreboval počitka po tolikem trudu in delu. Križonos je pa še prej prisegel, da ne bo to-liko časa miroval, dokler ne do-bi nazaj seniorito Dolores.

Čitatelju je sedaj znano, kar je hrabrega Vonodonga tako prestrašilo, ko so se Indijanci vrnili v taborišče. Pri svitu ognja je spoznal v naročju Si-vega Medveda ono žensko, ka-tere slika je bivala globoko v njegovem srcu, kateri se je moral vedno zahvaliti za svoje življenje, in kateri je zopet vi-del v rokah njegovih sovra-žnikov, dočim je bil sam ujet-nik.

Sicer pa bi bilo dobro za nje-ga, da so bili v taboru v tem trenutku vsi zaposleni s priho-dom bojnika, ker če bi kdo izmed Apačev videl grozeče Komančeve poglede, tedaj bi Vonodonga kmalu končal s svojim življenjem.

Mladi Komanski glavar stoji mirno na svojem mestu in gle-da proti krogu, kjer so stali Apachi okoli svoje žrtve. Rado-veden je bil, kaj se bo naredilo z Seniorito Dolores in premi-šljeval je, kako bi ji pomagal.

V tem trenutku ga nekdo lahno potrajlje po rami, in ko pogleda vstran, opazi lepo in nežno postavo svoje sestre.

"Moja sestra je dobrodošla," zašepče Komanč. "Vetrna Cvetlica naj odpre svoja ušesa in posluša naročilo svojega brata, če jo ne poslušajo apa-ške ženske."

"Moj brat naj govori, in Ko-mača bo poslušala."

"Ali vidi moja sestra ono deklico bledolčnikov, katero je Sivi Medved prinesel s seboj na konju?"

"Vidim jo."

"To je Ognjena Cvetlica. Moja sestra je o njej že slišala kakor tudi o njenem očetu. Ukradli so jo in Vonodonga hoče, da bo prosta. Moja se-stra je hči velikega glavarja in bo tako previdna kot kača. Ali lahko zapusti tabor Apačev?"

"Vetrna cvetlica mora iti sa-ma. Predno solnce vzide, se mora odstraniti iz tabora, da poišče zidano hišo velikega ha-ciendera. Tam bo povedala, kar je videla in kje se Ognjena Cvetlica sedaj nahaja."

Deklica pa se z rokami pri-me za prsa.

"Moj brat ne bo zahteval, da ga Vetrna Cvetlica zapusti ob uri potrebe. Ona bo čakala pri njem, in z njim živela ali pa umrla. Kaj je življenje Ko-mače brez njega?"

Te besede so bile tako poni-žne in ganljive, da je bilo celo trdo srce Vonodonge ganjeno. "Moja sestra govori neumne besede," reče, "mlade deklice ne vedo ničesar o načrtih voj-nikov. Ali je Vetrna Cvetlica pozabila, da je prijatelj Vono-

donga v bližini, in da bodejo bledolčniki, če oprostijo Og-njeno Cvetlico, prinesli tudi Vonodongi prostost? Komea naj naredi kakor sem rekel."

Mlada Indijanka ni več ugo-varjala, če pa zginila med gr-movjem. Komanč pa obstoji neprimerno na svojem mestu in gleda proti glavarjem, ki prihajajo sedaj bližje njega, za-njimi pa ponosna hči haciendera in lord Drisdale, katerim sledi vsa banda z jetniki vred. **Železna Roka in Križonos.**

Solnce je izšlo že pred do-bro uro: okoli haciende del Cero je bilo vse tiho, le tupa-tam je zamukalo kako govedo ali zarežgal konj. O Indijan-cih ni bilo ničesar videti ne slišati. Straže ponoči so dobro varovale, toda Indijanci se ni-ko drznili napasti male trdnjave. Tem bolj nemiren je pa bil do-čestevan. Ure in ure so minile ne da bi se oha poizvedovalec vrnila na haciendo in poveda-la, kaj je z njegovo hčerjo. Sedaj je hodil okoli pastirjev in dajal povelja, sedaj je zopet hodil v stolp, iz katerega je imel razgled po okolici. Le s-težavo je stari oskrbnik zadr-ževal gospodarja, da se sam ni podal na prosto. Poveda-mu je, da sta Diaz in Križo-nos šla najbrž do kočice brodnika, kjer sta sklenila počakati seniorito.

Ravno tak mir kakor na ha-ciendi, je vladal tudi v bližnjih dolinah in gorah. Narava se je pravkar prebudila iz svojega spanja in živahno petje ptic je naznanjalo, da je okolica prijetno bivališče, raznim sla-vcem, drozgom in škinkavcem. Na enem bližnjih hribov za-pazimo mlado deklico, ki več-krat postane in se boječe ozre naokoli. Komea — ona je na-mreč bila, je morala narediti že precejšen kos pota, ker ko pride do doline, kjer je žubo-rel miren potoček, se še enkrat ozre okoli, potem si pa začne hladiti roke, noge in obraz s studenčnico. In ko je bila s tem zaposlena, zasumi veja v bli-žini, da skoči Komea kvišku. In kakor bi iz tal prirastel stoji pred njo mlad mož z ev-ropejsko obleko.

"Ave Marija!" reče prijazno v slabi spanskini. Ne boj se o-trok, ker ti nihče ne bo kaj hudega naredil."

Komea je hotela najprvo po-begniti, toda se je premislila. V naglici si uravnava lase, in vsa rudeča postane v obraz, ko vi-di opazovalni tujcev pogled.

"Razumeš špansko?" vpra-ša lovec.

"Ušesa Komeje so odprta," odvrne deklica, "toda ona ra-zume le malo jezika bledolč-nikov."

Mož se nasmeje. "Potem je s teboj, kakor z menoj. Torej Komea ti je ime, če sem te dobro razumel."

Deklica pokima.

"In odkod prihajaš?"

Komea pa ne odgovori na te vprašanje, pač pa sama reče:

"Ali si od haciende del Ce-ro?"

"Ne, Komea, jaz sem tujec v tej deželi in le slučajno sem zašel v te kraje. Toda povej mi predvsem, deklica, če si sa-ma ali če so tvoji prijatelji v bližini. Prijazen obraz imaš in priznam, da bi ravno v tem trenutku nič kaj rad ne videl vojnike tvojega naroda. Kate-rega rodu pa si?"

"Komea je hčerka Koman-čev," odvrne deklica ponosno.

"Kolikor jaz vem, spadajo ti k našim sovražnikom. Torej me boš izdala svojim prijate-ljem, da mi vzamejo skalp?"

"Komea ne izda nikogar, najmanj pa one, ki ji zaupajo. Toda Komea je sama v nevar-nosti in Apachi bi jo umorili, če bi jo dobili na tem mestu."

"Torej si na begu?"

"Vetrna Cvetlica je namenje-na k močnim prijateljem. Sa-ma je preslaba, da bi rešila Ja-guarja in Ognjeno Cvetlico. Ona gre proti zidani hiši."

Mladi mož nekaj časa premi-šljuje, potem pa vpraša dek-lico:

"Ali mi moreš povedati, kaj misliš z imenom Ognjena Cvetlica?"

"Ona je hči bogatega moža, ki stanuje v zidani hiši, in ka-terega bledolčniki imenujejo haciendero del Cero."

"Seniorita Dolores?"

"Meni ni znano, kako se pri svojem narodu imenuje. Og-njena Cvetlica je v apaskih ro-kah, in Sivi Medved ima več žensk v svojem vlgvamu. Zve-nela bo, če ne pridejo njeni prijatelji."

Poročnik Kleist — on je bil tujec — je bil radi tega po-ročila zelo razburjen. Ko sta Križonos in mladi pastir zme-nila, da sledita sledovom Apa-čev, da poizvesta, kaj se je zgodilo s seniorito, so malo pred solničnim vzhodom odšli od nesrečnega kraja in prišli v bližino indijanskega tabori-šča. Tukaj se je pa Križonosu zdelo potrebno, da je skril po-ročnika Kleista, ki ni bil vajen zasledovanju Indijancev. Kri-žonos mu je dal potrebna na-vodila, in v skrivališču je bil toliko časa, dokler ni zagledal Indijanke. In to, kar je slišal, mu je dobrodošlo. Da pa zve še kaj bolj zanimivega, nada-ljuje z vprašanji:

"Če si prijateljica seniorite, kako pa moraš biti v tabori-šču naših sovražnikov? Ali si bila ujeta in si pobegnila?"

"Ali je pri bledolčnikih na-vada, da sestra zapusti brata, če mu grozi smrt?"

"Jaz ne razumem tvojih be-sed."

"Veliki Jaguar je glavar Ko-mančev, Manitou je pa hotel, da je padel v roke Apačev. Ali naj bo Komea daleč od nje-ga, če bodejo njenega brata privezali za mučniški kol?"

"Torej glavar Komančev je tvoj brat?"

Deklica prikima.

"In on je sovražnik Apa-čev?"

Deklične oči, sicer tako mi-le in otročje, se divje povestijo. "Črna Kača in Sivi Medved so nam ubili starše. Mi dva sva zadnja svojega rodu."

"Ali mi moreš povedati, o-trok, če so razven seniorite še kaj drugih ujetnikov pripeljali v tabor?"

"Dva moža! Trpeli bodejo muke na mučeniškem kolu, toda ona dva sta kakor ženske, ki jokajo in tulijo. Neki bledolčnik, v katerega očeh stanuje žalost, in neki mož, ki ima ro-ke za noge sta prišla z Apachi. Toda to so njih prijatelji. Pri-nesla sta smodnika in svinca, rudeče preproge in bliščeče bi-sere."

Častnik se vgrizne v ustnico. "Lopova!" zamrmra. "Lord in njegov služabnik je, ki sta se tako daleč spozabila, da se bo-jujeta proti belimi skupaj z Indijanci. Toda povedala mi še nisi kako si sem prišla."

"Mladi glavar ima moč čez naše življenje. Komea je sle-dila povelju svojega brata. Po-begnila je iz tabora Apačev, da prinese poročilo proti zi-dani hiši."

"Čuj, otrok," reče poročnik Kleist ko prime deklico za ro-ko — "volja Velikega Duha te gotovo ni zamen sem pripelja-la. Ze vidim, da ti lahko po-polnoma zaupam, torej ti po-vem, da sem tudi jaz in nekaj mojih prijateljev na sledu za uropano seniorito, da jo čim-prej rešimo iz apaskih rok. Kri-žonos je s svojim prijateljem na poizvedovanju, in ti moraš na vsak način tukaj počakati."

Deklica ga skrbno in nekako boječe pogleda.

"Bledolčnik govori o Križo-nosu. Ali je to oni znani vojniki, ki prinaša rudečim vojniki smrt?"

"On je res sovražnik Apa-čev, toda mož najboljših last-nosti. Ali ga poznaš?"

"Slišala sem o njem, kadar sta Jaguar in Železna Roka o njem govorila. Železna Roka bo vesel, če dobi Križonosa."

"Ha, to je novica, ki jo zelo rad slišim," se oglasi sedaj tuj in močan glas. "Glej ga zlo-dja, poročnik Kleist, vam je pa prijetno, ker medtem, ko mi delamo se vi zabavate z nežnim spolom. V deklini ste se tako zagledali, da bi Apachi medtem prav lahko prišli bližje in vam vzeli glavo."

Dalje prihodnjič.

Mi imamo American Express Co. money ordre, ki so ravno tako dobri kot poštini. Kadar pošiljate prijatelju ali kakemu družvenemu tajniku denar v kako drugo mesto, obrnite se na nas.

THE

Greenhut = Goodman IMPROVEMENT CO.

Ima na prodaj petdeset krasnih lotov. Vrednost zemljišča raste vsak dan. Del zemljišča je na West-ropp Ave. in E. 143. cesti. Dve minute od cerkve, šole in tovarne ter White City Parka. Tu lahko gre-ste na sveži zrak in zraven

Naredite denar pri zemljišču.

Najbolj pripraven svet za domačijo, kjer je zrak čist. Šest minut od Euclid Beah parka. Da te lote hitro prodamo, jih lahko dobite, da nekaj plačate na-prej, drugo pa na lahke mesečne obroke. Mi posta-vimo hišo za vas in vi plačujete toliko kot za rent na mesec. Kmalu imate lahko svojo lastno domačijo. Kupite sedaj, ko so nizke cene. Kare vozijo mimo vsake tri minute. Obrnite se na:

ROBERT SCHOLL, 14816 Westropp Ave.

ali na

Mr. Greenhut, 1200 W. 9th St. — M. Goodman, 3916 Lorain-av.

Tel. Cuy. Central 5127 R.

Tel. Central 5651 W

Merchants Red Stamps

SO NAJBOLJŠI.

Vi lahko dobite za polovico knjige \$1.50, za celo knjigo \$3.00 vredno blaga v vsakem oddelku velikanske trgovine

The Bailey Co.

Zahtevajte od vsakega, da vam da edino in vedno

Red Merchants znamke.

To so znamke, ki vedno imajo svojo vrednot In vi ste vedno gotovi, da kaj dobite za znamke, ker

THE BAILEY CO.

jih garantira kot svojo last. Vprašajte za Merchants' Red Stamps vedno, ko kupujete